

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/176/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2513203905
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Renáta Gavalcová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2513203905.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: Mgr. Renáta Gavalcová a sudcov: JUDr. Martin Holič a JUDr. Bibiána Ťažiarová, v právnej veci žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a. s., so sídlom Bajkalská 30, Bratislava, IČO: 31 335 004, proti žalovaným: 1/ O. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U., 2/ F. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U., o zaplatenie sumy 17.468,30 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Piešťany zo dňa 28. marca 2017 č.k. 4C/219/2013-66, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti (výrok II.) a v závislom výroku o náhrade trov konania (výrok III.) **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovaným 1/ a 2/ sa voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vo výroku I. uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcovi sumu 14.581,07 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 14.581,07 Eur od 02.12.2012 do zaplatenia, a to do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, vo výroku II. vo zvyšnej časti žalobu zamietol a vo výroku III. rozhodol, že žalobca má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 70,60 %.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil aplikáciou ustanovení § 52 ods. 1 a 4, § 53 ods. 1, 2, 3, 5, § 54 ods. 1, § 48 ods. 1, 2, § 451 ods. 1, 2, § 457, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., § 262 ods. 1, § 255 ods. 1, § 262 ods. 2 CSP.

3. Vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že žalobca ako veriteľ a žalovaní ako dlžníci uzavreli dňa 02.08.2010 zmluvu o medziúvere a stavebnom - spotrebiteľskom úvere. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie medziúveru vo výške 16.600 Eur, ktorý sa po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení a súčasne pri dodržaní všetkých zmluvných podmienok mal zmeniť na stavebný úver pod číslom XXXXXXXXXXX/XXXX. Súd konštatoval, že posudzovaný právny vzťah medzi žalobcom a žalovanými je od svojho vzniku zmluvným vzťahom medzi dodávateľom a spotrebiteľmi a zmluva, ktorá bola medzi stranami konania uzatvorená, je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, nakoľko žalovaní ako spotrebiteľia nemohli individuálne ovplyvniť obsah vopred pripraveného návrhu na uzatvorenie úverovej zmluvy, keďže táto bola vyhotovená ako formulár a jej súčasťou boli bez akýchkoľvek pochybností Všeobecné podmienky pre stavebné sporenia pre fyzické osoby, ktoré boli pripravené už vopred pre veľký počet spotrebiteľov. Žalobca bol v čase uzatvorenia zmluvy v postavení veriteľa a zároveň dodávateľa s poukazom na predmet jeho podnikania a žalovaní boli v postavení spotrebiteľov, pretože pri uzatváraní predmetnej zmluvy nekonali v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti (táto

okolnosť z pripojenej zmluvy nevyplýva a žalobca opak tohto postavenia žalovaných nepreukázal žiadnymi dôkazmi, resp. ani netvrdil). Tento právny vzťah sa preto spravuje ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Žalobca si svoj záväzok riadne splnil a poskytol žalovaným dohodnutý medziúver, čo vyplýva z vyjadrenia žalobcu a aj z predloženého výpisu z účtu medziúveru, podľa ktorého bol žalovaným poskytnutý medziúver v celkovej výške 16.467,40 Eur. Žalovaní však svoj záväzok riadne a včas neplnili, a s jeho plnením sa dostali do omeškania. Keďže nastali podmienky predpokladané v zmluve tým, že dlžníci podstatne porušili zmluvu, žalobca listami zo dňa 24.09.2012 od zmluvy odstúpil a zároveň žalovaných požiadal o okamžité vrátenie celého zostatku úveru. Podľa Občianskeho zákonníka odstúpením od zmluvy sa zmluva zrušuje s účinkami od začiatku (ex tunc, § 48 ods. 2) a zanikajú práva a povinnosti zo zmluvy. Momentom odstúpenia od zmluvy vznikajú práva a povinnosti z porušenia práva (bezdôvodné obohatenie, náhrada škody). Účastníci zrušenej zmluvy si majú navzájom vrátiť už vykonané plnenia (§ 457 Občianskeho zákonníka). Dodávateľ, ktorý naformuloval štandardnú typovú zmluvu, sa dobrovoľne rozhodol využiť ustanovenie zmluvy o odstúpení, aj keď existujú iné inštitúty súkromného práva, ktoré zmluvu komplexne nerušia s účinkami od momentu jej uzavretia (napr. výpoveď, strata výhody splátok). Dôsledkom plnenia zo zrušenej zmluvy je tak povinnosť účastníkov zmluvy navzájom si vrátiť všetko, čo plnením z takejto zmluvy nadobudli (teda vzájomná reštitučná povinnosť zmluvných strán), ako výslovne stanovuje § 457 Občianskeho zákonníka, ktorý je špeciálnou úpravou bezdôvodného obohatenia z predmetného záväzkového vzťahu so žalovanými. V danej veci mal súd za preukázané, že žalobca poskytol žalovaným finančné prostriedky vo výške 16.467,40 Eur, pričom žalovaní mu uhradili k predmetnej úverovej zmluve celkom sumu vo výške 1.886,33 Eur. Keďže pri zrušení zmluvy si účastníci majú vrátiť len navzájom poskytnuté plnenie, žalovaní majú žalobcovi vrátiť rozdiel týchto súm, t.j. sumu 14.581,07 Eur (16.467,40 Eur - 1.886,33 Eur), preto súd zaviazal žalovaných na úhradu tejto sumy a v prevyšujúcej časti, spolu s k nej prislúchajúcim príslušenstvom, žalobu ako nedôvodnú zamietol. Žalovaní sa dostali do omeškania s plnením svojho peňažného záväzku dňom nasledujúcim po dni, ktorý im žalobca v odstúpení od zmluvy poskytol, t.j. dňom 24.10.2012. Vzhľadom na uvedené súd priznal žalobcovi úrok z omeškania tak, ako žiadal v žalobe, t.j. odo dňa 02.12.2012 a úrok z omeškania mu súd priznal v súlade s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády č. 87/1995 Z.z., vo výške 8,75 % ročne z dôvodne uplatnenej sumy 14.581,07 Eur až do zaplatenia, a vo zvyšnej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol. Žalobca si v konaní uplatnil nárok na zaplatenie sumy 17.093,52 Eur s príslušenstvom, pričom v časti o zaplatenie sumy 14.581,07 Eur (85,30 % žalovanej sumy) súd žalobe vyhovel, čo predstavuje úspech žalobcu. Vo zvyšnej časti (14,70 % žalovanej sumy) súd žalobu zamietol, čo predstavuje úspech žalovaných. Čistý úspech žalobcu predstavuje 70,60 % (85,30 % - 14,70 %). V uvedenej výške takto vypočítaného rozdielu má žalobca nárok na náhradu trov konania. Súd v zmysle § 262 ods. 1 CSP v tomto rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, rozhodol len o nároku na náhradu trov konania tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia; o výške trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozhodnutia (§ 262 ods. 2 CSP).

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca a žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku ho zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, keď si zároveň uplatnil náhradu trov odvolacieho konania. Podľa názoru odvolateľa súd prvej inštancie nesprávne aplikoval ustanovenie § 48 OZ v spojení s § 457 OZ, teda režim Občianskeho zákonníka namiesto toho, aby aplikovali ustanovenie § 506 OZ v spojení s § 334 a nasl. OZ, teda režim Obchodného zákonníka, okresný súd nepoužil správne všeobecne záväzný právny predpis. Odvolateľ je toho názoru, že v prípade, ak súd prvého stupňa posúdil odstúpenie navrhovateľa od zmluvy uzatvorenej s odporcami podľa ustanovenia § 48 O.z. takéto právne posúdenie tohto právneho vzťahu je v rozpore s objektívnym právom ako aj judikatúrou a takýto výklad odporuje samotnému textu § 54 O.z. Pri posudzovaní podmienok v zmysle ustanovenia § 54 ods. 1 O.z. je nevyhnutné skúmať, ktoré podmienky je možné považovať za zmluvné a ktorými podmienkami sú zákonné podmienky, teda danými ex lege. Záver súdu, že ustanovenia § 54 ods. 1 O.z. obmedzuje použitie noriem obchodného práva len na prípady, keď sa nedostane do rozporu s Občianskym zákonníkom je nesprávny. V ustanovení § 261 ods. 6 Obch.z. je jednoznačne uvedené, že bez ohľadu na povahu účastníkov sa treťou časťou Obchodného zákonníka nazvanou obchodné záväzkové vzťahy riadia okrem iného aj záväzkové vzťahy zo zmluvy o úvere. Zákonom č. 102/2014 bol Občiansky zákonník v § 52 ods. 2 doplnený o ustanovenie, na základe ktorého sa na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, majú vždy prednostne použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Právna norma pôsobí do budúcnosti, preto je možné ju aplikovať len od nadobudnutia jej účinnosti. V zmysle zákona č. 102/2014 Z.z. bola

účinnosť ustanovenia, ktorým bol Občiansky zákonník v § 52 ods. 2 doplnený stanovená na 13.06.2014. Zákonom č. 151/2014 bola účinnosť tohto ustanovenia posunutá na 01.04.2015. Z uvedeného vyplýva, že názor súdu, na základe ktorého je nevyhnutné absolútne použiť Občiansky zákonník je nesprávny. Tento názor bude možné aplikovať až od 01.04.2015. Dovtedy platí stav, že kogentné normy obchodného práva majú absolútnu prednosť a majú sa aplikovať. Obchodný zákonník stanovuje podmienky, za ktorých je navrhovateľ oprávnený od zmluvy odstúpiť ako aj to, že odstúpením od zmluvy zmluva zaniká ku dňu doručenia odstúpenia druhej zmluvnej strane a nie teda ex tunc ako nesprávne uviedol súd prvého stupňa. Potrebu považovať právne vzťahy z úverovej zmluvy za tzv. absolútny obchod a to bez ohľadu na povahu účastníkov a aplikovať tak normy Obchodného zákonníka skonštatoval aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí zo dňa 27.03.2013 sp. zn. 6 M Cdo 4/2012. Navrhovateľ mal za to, že aplikácia kogentných ustanovení Obchodného zákonníka nie je podmienkou zmluvnou, nemôže byť vyhlásená za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti. Žalobca má za to, že postupoval v súlade s platnými právnymi predpismi, keď v zmysle ustanovenia § 306 ObZ odstúpil od zmluvy o úvere a požaduje vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov spolu s úrokmi. Ďalej odvolateľ poukázal na to, že súd nepriznal žalobcovi trovy konania v správnej výške, pretože žalobca mal úspech vo výške 63,62% a teda mali mu byť priznané trovy konania v tejto výške aj zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 693,14 Eur a nielen 296,78 Eur, čo predstavuje 27,24% zo zaplateného súdneho poplatku. Žalobcovi sa zdá nelogické, aby od jeho úspechu (63,62%) odpočítal súd úspech odporcu (36,38%) a následne z toho vypočítal náhradu trov konania.

5. Žalovaní 1/ a 2/ odvolací návrh nepodali, k doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne nevyjadrili.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 365 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b/, e/, h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na príp. vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutom zamietajúcom výroku a v závislom výroku o náhrade trov konania vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 CSP.

7. Predmetom konania pred súdom prvej inštancie vedenom pod sp. zn. 4C/219/2013 je návrh žalobcu, ktorým sa domáha od žalovaných 1/ a 2/ zaplata sumy 17.468,30 Eur spolu s 9% ročným úrokom z omeškania zo sumy 17.093,52 Eur od 01.03.2013 do zaplata.

8. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým bola žaloba zamietnutá (v časti istiny 2.887,23 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 0,25% ročne zo sumy 2.887,23 Eur od 02.12.2012 do zaplata) a v závislom výroku o náhrade trov konania.

9. Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, na základe ktorého dospel k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobou uplatnených nárokov a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil a preto sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, s poukazom na ust. § 387 CSP odvolací súd konštatuje správnosť jeho dôvodov a už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na uplatnené odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchyliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi.

10. Žalobca predovšetkým namieta odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa v súvislosti s právnym posúdením veci, keďže sa domáha aplikácie ustanovení Obchodného zákonníka a namieta aplikáciu

ustanovení Občianskeho zákonníka a spotrebiteľského práva vôbec. Pri predmetom spore pri prejednaní odvolania žalobcu bolo preto zásadným vyporiadať sa s námietkami žalobcu v súvislosti s aplikáciou ustanovení Občianskeho zákonníka zameraných na ochranu spotrebiteľa alebo v zmysle odvolania žalobcu aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka.

11. Odvolací súd je toho názoru, že predmetný spor vznikol zo zmluvy uzavretej medzi obchodníkom pri výkone jeho obchodnej činnosti (poskytovanie úverov) a spotrebiteľom jeho úverovej služby - fyzickou osobou, ktorá pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej ani inej podnikateľskej činnosti. Ide teda o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom ku dňu uzavretia predmetnej úverovej zmluvy. Odvolateľ vo svojom odvolaní vytyka súdu prvej inštancie, že na právny vzťah medzi účastníkmi konania aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka a neaplikoval ustanovenia Obchodného zákonníka upravujúce zmluvu o úvere. K tomuto odvolací súd uvádza:

12. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v znení účinnom ku dňu uzavretia predmetnej úverovej zmluvy 02.08.2010, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Podľa ods. 2 ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Podľa ods. 3 dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Podľa ods. 4 spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

13. Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

14. Z obsahu spisu vyplýva, že účastníci dňa 02.08.2010 uzavreli zmluvu o medziúvere a stavebnom - spotrebiteľskom úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie medziúveru vo výške 16.600,- Eur na preklenutie obdobia do pridelenia cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení. V zmluve bola uvedená úroková sadzba medziúveru fixná na dobu 5 rokov 6,69% ročne, RPMN medziúver 7,11%, priemerná hodnota RPMN 19%, výška mesačnej splátky úrokov z medziúveru 92,55 Eur, splatnosť splátok úrokov mesačne k prvému dňu v mesiaci, počet splátok úrokov 151, sadzba úroku z omeškania 5% ročne, celková čiastka úveru, ktorú musí dlžník zaplatiť, bola vyčíslená sumou 33.915,89 Eur. Úroková sadzba stavebného úveru fixná 4,7% ročne, RPMN stavebného úveru 5,29%, priemerná hodnota RPMN 19%, výška splátky úrokov stavebného úveru vrátane poplatku za poistenie 130,73 Eur, splatnosť splátok úveru mesačne k prvému dňu mesiaca, počet splátok istiny 90, počet splátok úrokov 90, doba trvania medziúveru stavebného úveru 20,02 rokov, konečná splatnosť do 31.08.2030. Žalobca listom zo dňa 24.09.2012 oznámil žalovaným 1/ a 2/, že v zmysle článku VI. a VII. úverovej zmluvy odstupuje od zmluvy o medziúvere č. 0375605209 a stavebnom spotrebiteľskom úvere č. 0375605508 zo dňa 02.08.2010 a zároveň požaduje okamžité vrátenie poskytnutých úverových prostriedkov. Žalobca dlh vyčíslil sumou 16.894,98 Eur. U žalovaných sa pri doručení tohto odstúpenia z adresy ktorú uviedli pri uzatváraní zmluvy, vrátila dňa 16.10.2012 záhada v doručení s oznámením, že zásielku neprevzali v odbernej lehote.

15. Spotrebiteľské zmluvy predstavujú osobitný typ zmlúv v ktorých spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvňovať ich obsah bez ohľadu na to, podľa akého právneho predpisu sa zmluva uzavrela a na ktoré treba aplikovať predovšetkým úpravu o neprijateľných podmienkach ako aj príslušnú osobitnú úpravu podľa toho o aký typ zmluvy ide. Pojem spotrebiteľská zmluva bol do nášho právneho poriadku zavedený už Zákonom č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľov.

16. S účinnosťou od 01.01.2008 Občiansky zákonník v § 52 ods. 1 spotrebiteľskú zmluvu definuje ako každú zmluvu bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Podľa ods. 2 ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom

je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľom podľa ods. 3 cit. ust. je pritom osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom podľa ods. 4 cit. ust. je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

17. Najdôležitejším kritériom na posúdenie, či v danom prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu alebo nie, je kritérium zmluvných strán a ich podnikateľskej činnosti, ktorú charakteristiku spĺňa i sporná zmluva účastníkov. Úprava v Občianskom zákonníku je chápaná ako všeobecná úprava spotrebiteľských zmlúv a na určité druhy spotrebiteľských zmlúv sa aplikuje aj ďalšia podrobnejšia a špecifickejšia úprava ustanovená v iných právnych predpisoch.

18. Je nesporné, že predmetná zmluva je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle cit. § 52 Občianskeho zákonníka. Keďže ide o zmluvu uzavretú podľa Obchodného zákonníka a jej charakteristickým znakom je, že sa uzatvárala vo viacerých prípadoch a je z nej zrejmé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvnil (§ 53 ods.1,2,3 Občianskeho zákonníka). Oprávnený je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení zmluvy konala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, keď vystupoval v pozícii dodávateľa v zmysle § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka a je i veriteľom v zmysle § 2 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Vzhľadom na to, že povinný pri uzatváraní a plnení predmetnej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, je potrebné ho v zmysle § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka v uvedenom znení považovať za spotrebiteľa a zároveň je spotrebiteľom i v zmysle § 2 zák. č. 129/2010 Z.z. Vzhľadom na to, že predmetnou zmluvou o úvere sa zaviazal poskytnúť oprávnený ako dodávateľ povinnému ako spotrebiteľovi dočasné peňažné prostriedky vo forme úveru, ktorého účelom bola modernizácia a obnova bytu, rodinného domu, bytového domu a povinný ako spotrebiteľ sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom, zmluva uzavretá medzi účastníkmi spĺňa základné náležitosti spotrebiteľského úveru v zmysle § 1 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z., keď zároveň nebolo preukázané, že by zmluva uzavretá medzi účastníkmi bola niektorou zo zmlúv vymenovaných v § 1 ods. 3 zák. č. 129/2010 Z.z., nie je vylúčená spod jurisdikcie tohto zákona.

19. Z uvedeného potom vyplýva, že právny vzťah medzi účastníkmi založený predmetnou zmluvou o úvere je nevyhnutné posudzovať podľa zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. A to bez ohľadu na to, že zmluva o úvere je tzv. absolútny obchod (§ 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka). S poukazom na vyššie uvedené, vychádzajúc zo zásady *lex specialis derogat lex generalis*, podľa ktorej špeciálna právna úprava, ktorou v danom prípade je zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ako i ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, má prednosť pred všeobecnou, ktorou je Obchodný zákonník, je nevyhnutné predmetný právny vzťah medzi účastníkmi posudzovať podľa citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a príslušných ustanovení Zákona o spotrebiteľských úveroch. Na základe vyššie uvedeného, sa preto odvolací súd stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, že medzi účastníkmi konania bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere v zmysle ust. § 1 ods. 2 zák. o spotrebiteľských úveroch.

20. S poukazom na to, aj napriek tomu, že v danom prípade ide o zmluvný typ upravený v zmysle § 497 až § 507 Obchodného zákonníka, s prihliadnutím na to, že ide o zmluvu spadajúcu pod režim Zákona o spotrebiteľských úveroch, bolo dôvodné predmetnú zmluvu posudzovať podľa citovaného zákona, ako aj ustanovení Občianskeho zákonníka, a to i v otázke odstúpenie žalobcu od predmetnej zmluvy. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že hoci má zmluva o spotrebiteľskom úvere charakter absolútneho obchodu, neprestáva byť zmluvou spotrebiteľskou. Pri spotrebiteľských zmluvách, ktoré predstavujú širší pojem, má z hľadiska aplikovateľnosti absolútnu prednosť Občiansky zákonník, keďže aplikácia Obchodného zákonníka prichádza do úvahy až po uplatnení spotrebiteľského práva. Z hľadiska poradia aplikovateľnosti v prípade spotrebiteľských zmlúv Obchodný zákonník celkom alebo z časti musí ustúpiť nutnej prioritnej aplikácii spotrebiteľského práva v širšom slova zmysle, t.j. aplikácii Občianskeho zákonníka. Normy obchodného práva sú totiž v prípade spotrebiteľských zmlúv použiteľnými len vtedy, ak neodporujú úprave, ktorá tu má z povahy veci prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v Občianskom zákonníku a predpisoch vydaných na jeho vykonanie. Spotrebiteľské zmluvy predstavujú rovnorodý druh občianskoprávných zmlúv (príp. aj obchodných zmlúv, ktoré majú charakter absolútneho obchodu), v ktorých druhým účastníkom zmluvy je spotrebiteľ; osobitosť spotrebiteľských zmlúv vyplýva zo zvýšeného záujmu spoločnosti ochraňovať slabšieho účastníka zmluvného vzťahu

- spotrebiteľa, ktorý vstupuje do zmluvných vzťahov s poskytovateľmi rôznych plnení a služieb. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto zmluvné podmienky individuálne ovplyvniť. Zmyslom zavedenia osobitnej úpravy spotrebiteľských zmlúv do právnej úpravy je zvýšená ochrana slabšieho účastníka záväzkových vzťahov, ktoré vznikajú pri poskytovaní služieb. Na to, aby zmluva bola označená za „spotrebiteľskú“, musí byť splnená podmienka, že ide o zmluvu, ktorá sa uzatvára za rovnakých zmluvných podmienok s väčším počtom spotrebiteľov, pričom tieto podmienky sú vopred pripravené dodávateľom a spotrebiteľ nemôže ovplyvniť ich obsah; k zmluvným podmienkam dodávateľa môže spotrebiteľ pristúpiť alebo nie - spotrebiteľskou zmluvou je teda akákoľvek súkromnoprávna zmluva bez ohľadu na to, či je upravená Občianskym zákonníkom, Obchodným zákonníkom alebo iným osobitným zákonom.

21. Po zhrnutí týchto všetkých skutočností možno dospieť k záveru, že predmetná zmluva je vzhľadom na svoju povahu a postavenie zmluvných strán pri uzatváraní a plnení zmluvy, zmluvou spotrebiteľskou, ktorá musí byť v súlade s ustanoveniami § 52 a nasledujúce Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 02.08.2010. Uvedená právna úprava na ktorú poukázal aj súd prvej inštancie dopadá aj na právny vzťah účastníkov a dáva mu charakter vzťahu spotrebiteľského na ktorý je dôvodné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka zamerané na ochranu spotrebiteľa a také ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie.

22. Podľa Občianskeho zákonníka sa zmluva zrušuje s účinkami ex tunc § 48 ods. 2 a tým zanikajú práva a povinnosti zo zmluvy. Momentom odstúpenia od zmluvy vznikajú práva a povinnosti z porušenia práva (bezodôvodné obohatenie, náhrada škody). Účastníci zrušenej zmluvy si majú navzájom vrátiť už vykonané plnenia (§ 457 Občianskeho zákonníka).

23. Ustanovenie spotrebiteľskej zmluvy, ktoré na rozdiel od ustanovení Občianskeho zákonníka zaväzujú spotrebiteľa nad rámec povinností vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka evidentne zhoršujú jeho postavenie. Akékoľvek rozšírenie záväzkov spotrebiteľa vrátane platenia úrokov napriek ich zrušeniu popri vzájomnej reštitučnej povinnosti po zániku zmluvy s účinkami ex tunc postavenie spotrebiteľa zhoršuje. Dôsledky odstúpenia od zmluvy podľa zmlúv dohodnutých medzi účastníkmi konania sú nevýhodnejšie dôsledky odstúpenia podľa úpravy v Občianskom zákonníku. V prejednávanej veci nebola sporná skutočnosť, že žalobca odstúpil od zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere v zmysle článku VI a VII z dôvodu porušenia povinností žalovaných, ktorí sa dostali do omeškania s viac ako dvoma vkladmi na účte stavebného sporenia po dobu dlhšiu ako dva mesiace.

24. Podľa Občianskeho zákonníka sa zmluva zrušuje s účinkami od začiatku (ex tunc) § 48 ods. 2 O.z.) a tým zanikajú práva a povinnosti zo zmluvy. Momentom odstúpenia od zmluvy vznikajú práva a povinnosti z porušenia práva. Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy ktoré zachovávajú právo na plnenie príslušenstva pohľadávky aj napriek zrušeniu zmluvy s účinkami od vzniku zmluvy odstúpením od spotrebiteľskej zmluvy zhoršujú postavenie spotrebiteľa pretože spotrebiteľa zaväzujú nad rámec povinností vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka v dôsledku odstúpenia od zmluvy. Akékoľvek rozšírenie záväzku spotrebiteľa popri vzájomnej reštitučnej povinnosti po zániku zmluvy s účinkami ex tunc postavenie spotrebiteľa zhoršuje. Je potrebné si všimnúť aj to, že je to práve dodávateľ, ktorý naformuloval zmluvu (štandardná typová zmluva) a rozhodol sa využiť ustanovenia zmluvy o odstúpení, aj keď existujú iné inštitúcie súkromného práva ktoré zmluvu komplexne nerušia s účinkami od momentu uzavretia. Preto práva a povinnosti zo zmlúv ktoré sú koncipované nevýhodnejšie oproti úprave v civilnom kontexte sú neplatné pre rozpor so zákonom (§ 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

25. Je preto potrebné uzavrieť, síce nepopierajúc povahu úverovej zmluvy ako absolútneho obchodu, že na otázku odstúpenia žalobcu od predmetnej zmluvy je potrebné vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie. Takéto pravidlo je ustálené aj v aplikačnej praxi súdov (pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 25.01.2011 sp. zn. 5MCdo/20/2009, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 23.11.2011 sp. zn. 17Co/167/2011, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 11.06.2013 sp. zn. 6Co/218/2012, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/26/2012 a 6Co/81/2012), ktoré riešenie odobril aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení pod sp. zn. I. ÚS 402/2013-10 zo dňa 19. júna 2013, v ktorom skonštatoval, že prednostným uplatnením Občianskeho zákonníka na prospech spotrebiteľa na úver ako absolútny obchod upravený v Obchodnom zákonníku nedošlo k porušeniu ústavných práv veriteľa.

26. Vzhľadom na vyššie uvedené, pokiaľ súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu žalobcu v časti istiny prevyšujúcej sumu 14.581,07 Eur (v časti istiny 2.887,23 Eur), v časti úroku z omeškania vo výške 0,25% ročne zo sumy 2.512,45 Eur od 02.12.2012 do zaplatenia (aj keď správne mal byť úrok z omeškania priznaný až od 01.03.2013 v zmysle podaného petitu žaloby, avšak z dôvodu absencie odvolania žalovaných 1/ a 2/ nadobudol rozsudok v tejto časti vo výroku I. právoplatnosť), rozhodol vecne správne a preto odvolací súd po vysporiadaní sa s podstatnými tvrdeniami odvolateľa s použitím ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti vrátane správneho závislého výroku o náhrade trov konania potvrdil.

27. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1, 2 CSP.

28. V odvolacom konaní plne úspešným žalovaným 1/ a 2/ vznikol nárok podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP na náhradu trov konania voči v odvolaní neúspešnému žalobcovi. Z dôvodu, že žalovaní ale preukázateľne a účelne nevynaložili žiadne výdavky v súvislosti s týmto konaním, ako to predpokladá § 251 CSP, odvolací súd im náhradu trov odvolacieho konania nepriznal s poukazom na čl. 4 ods. 2 CSP.

29. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie,

lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).